

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
 Місячно (в юнкінож). 5.00 ЗОЛ.
 Чвертьрічно 15.00 "
 Піврічно 30.00 "
 Річно 60.00 "
 В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
 ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
 У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
 ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

Всі точні передплатники дістають щомісяця безплатно книжку 6-ки „Діла“ з об'ємом 10—12 аркушів друку.

Львів, Леґіонів 3/1. п.
(над кіном Паляс)

śledzeniu niejawnym dnia 8 kwietnia 1938 r. po wysłu-
chaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego postana-
wił: wniosek nie uwzględnić i dokonać konfiskaty uszy-
tu. Uszanowanie. W treści inkryminowanego artykułu
umieszczono w wydawnym wyżej czasopiśmie, że
dopatrzył się Sąd zmianom jakiegokolwiek czynu kary-
godnego, a w szczególności wyst. z § 24 ust. 2, druk, al-
bowiem inkryminowany artykuł poza wymienieniem
piem które uległy konfiskacji, piem tych pod względem
treści nie przedrukować. Przewodniczący: Malicki w. r.
Przetokant: Miedra w. r. Za zgodności: L. Janowicz.
kier. sek.

Те саме торкається способу реалізації в українському та польському громадянстві. Українське громадянство спершу не зрозуміло, вважаючи такі виступи „пробним баллоном“ у розі пробилого баллончинею п. Войцеховського ризиком даліших помислів зі справою українського університету, гернопольської гімназії, мовною навчанням реалії у школах і т. п. Знаємо громадян, які просто обурювались на тих, що казали про паних власників цієї площі, бо це — мовляв — надто поважна справа, справа свята, якої не слід висміювати для неслиманих жартів. Кошиж виникло, що жарт не є жартом, а працею, тоді спершу заманувало безмірне абентежества, потім пішли по ціям краю татарські вісті. Чуємо, що на площі Сокола Батяка вже будують якісь об'єкти, то знову, що не апускає туди вже військова сторожа, словом що факт висміяння площі вже довершений і українців одним почерком пера позбавили того, що вони придбали збірним моральним та матеріальним зусиллям буквально цілого народу по цьому боці Збруча випродовж кількадесяти літ. Очевидно, наші земляки не можуть відмовити собі при цій нагоді тож вия-

32—62

Тимчасом до справ, які не є в порядку, долучилась ще одна справа. Щоб покласти край татарським вістям, вважаємо своїм обов'язком розвіяти непорозуміння, до якого мабуть причинилось трохи і те, що ми мусли в останній хвилині скреслити останній уступ з нашої недавньої статті на цю тему. Отож не є правдою, що справа взагалі вже „припечатана“. Хоч представники варшавських військ

Вертаючись до тих татарських вістей треба ствердити, що площа Сокола Батька не є на продаж: на цьому становищі станули одно- згідно широкі збори українського громадян- ства, що відбулися 9. квітня 1938. Очевидно, закон є законом, і коли річ іде про застосуван- ня закону, за яким стоїть сила державного апарату, то на це нема ради. Однак треба ви- словити надію, що до такого ригористичного застосування закону про право вивлачнення спеціально у цьому випадку таки не дійде. І тому не час на паніку. Паніки не може бути в ніякому випадку: навіть у найгіршому. Паніка є запереченням національної гідності, а спра- ва площі Сокола Батька належить до тих справ, яких полагода вимагає найбільшої на- ціональної гідності. Особовий склад вишньої старшини Сокола Батька дає повн, запоруку, що без огляду на те, як справа площі закін- читься, українська національна гідність буде збережена.

Французська публична опінія схильна уважно за людьми польської акордистки. Спроба організації балтійського держав під покровом Польщі при асоціюванні військового польсько-французького союзу цікавить французів, бо такою була би великим чинником політичної рівноваги між Німеччиною і СРСР. І тому Франція сприяє тим польським зусиллям, що дає їй можливість бути вільною. Франція має тепер добру французьку пресу, тому Франція не може марити на її польських газет, передовсім від хвалити, а це і став прем'єром.

Юрій Ступак

Жіночі Панчохи, білля, рукавички, блюзочни, апашки

Влюма привітало і попросило французьке робітництво страйками. Далаядів: пішли симу- кати відразу на уступки. Все вертається до праці. На ту тему у Парижі говорять дуже ба- гато. Перша чутка: „Комуністи зовсім не бажа- ли собі, щоб соціалістичний провідник мав якийсьбудь успіх у краю і тому підсилювали страйки“. або: „СССР бажає, щоб у Франції

„бо не забуваймо, що це далеко від літ плекали дбайливою енергією гасла, які давали від того, чого бачили і що збачали душі „кресовий полка“. Не забуваймо довкола волинського села далеко далеко і широко хмари українців, що тут він перед тими, хто не знавцем і пропагатором тієї гнилі кожний раз, коли сім'я доносила кресловала свою полеміку і проти віру, то це уважали за першу справу і „православна“. Та ж справу Гриняків перекладали на адміністрації — яким тут було це

алочин, при якому треба аж такого слідства".

Одним словом — кригада! Це ніщо інше, тільки подвійний воєводи Юзевському — хоч його привітати не називають — який „плекав українство“ на шкоду „польськості“ Волині.

Пан „Кар“, що писав цю статтю, обурюється на українських послів за те, що вони в софмї обвинувачували польське військо, польських священників, учителів та колоністів, які ведуть на Волині оту акцію „повороту до костела“. Та найбільш обурює заява голови бюджетової комісії софму, посла Томи Козловського, який, відповідаючи на обвинувачення посла Скрипника, сказав:

„ні більше ні менше, тільки що „з погляду польської державної рації — цієї справи не можемо уважати за таку, що приносить кому небудь честь (!). Отже польського старшину і підстаршину з К. О. П., священника, учителя, колоніста, ціле волинське польське громадянство здискваліфували під оглядом честі, бо саме їх обвинувачували за „акцію“ у Гриньках“.

Пан „Кар“ твердить, що проти цієї:

„знаменної кампанії, яку ведуть так зайло проти пробудження волинського села з лєтєрґу українства та православ'я стає „влада душ“, що непохитно вірять у добро і слушність своєї справи, стає бідний мешканець волинського села, безборонний і наражений кожної хвилини на всякі переслідування та прикрити“.

Про того бідного мешканця волинського села, безборонного і нараженого кожної хвилини на всякі прикрити, ми нераз вже писали.

Ти теж можеш мати гарну церу

Чиста, гладка і гарна церу це конечно умова молодечого вигляду. Ніяка жінка не повинна зриватися думки, що не osiąгне гарної цери і молодечого вигляду, бо може їх забезпечити собі постійно вживаючи косметичного засобу Пальмоліва.

Рано і ввечір масуй лице, ший і рамена багатою і лагідною піною мила Пальмоліва. До виробу мила Пальмоліва вживаємо олію маслинового, який вигладжує шкіру. Коли пожертаєш зранку і ввечір 2 хвилини на косметичні заходи, дістанеш гарну і молодечу церу.

ШАМПУН ПАЛЬМОЛІВ ПЛЕКАЄ ВОЛОССЯ — ЯК МИЛО ПАЛЬМОЛІВ ЦЕРУ. Масляни і пальмові олії, вживані до виробу цього знаменитого Шампуну, мияють докладно і повертають волосся пушистість і природну красу та дозволяють укласти його хмідом, в кожній копєртї з торбинки Шампуну.

БІЛЬШЕ НІЖ МИЛО — ЗАСІБ КРАСИ

Мило Пальмоліва можна дістати у всіх перфумеріях і дроґеріях та у крамницях Народної Торговлі, місцевих українських кооператив і Центросоюзу.

Чехословацьчина й європейська політика.

(Голоси світової преси).

I. ПРИЧИНИ ЧЕХОСЛОВАЦЬКО-НІМЕЦЬКОГО НАПРУЖЕННЯ.

Чехословацько-німецьке напруження має дві головні причини: 1) становище німецької меншини у Чехословацьчині, та 2) становище Чехословацьчини в середній Європі. Іншими словами: 1) невдоволення судетських німців своїм положенням у чехословацькій республіці, та 2) невдоволення провідників третьої німецької імперії, що на шляху до здійснення їм імперських планів — розширення на Південь і Схід — лежить Чехословацьчина: клином вірізується в німецьке етнографічне тіло та входить у спілку з ворожими Німеччині світовими політичними системами.

На думку італійської „Relazione Internazionale“ причини чесько-німецького напруження треба шукати почасти у справах загально політичних (ідеологічні контрасти; перебування німецьких емігрантів у Празі) і т. п.

Швейцарська „Die Weltwoche“ вказує на те, що політичною метою німців є об'єднати всіх німців в одній Німеччині, створити велико-німецьке панування в Європі, що охопило би 300 мільйонів людей від Рену до Чорного моря, створило могутню імперію, рівну по силі імперіям: британській та російській. З тією метою від Англії за допомогою Італії й Японії мають відняти цінні частини Африки, а від Росії — Україну. Здійсненню цього плану найбільше перешкоджає Чехословацьчина. Не тільки стратегічно й політично, а й морально. Мажарщина і Югославія, Болгарія і Румунія прилучились би до німецького блоку, якби тільки була „перешкода“. Тому Німеччині треба або атакуючи знищити Чехословацьчину або примусити її пристосуватися до німецьких потреб.

Лондонський „Financial Times“ звертає увагу, що Німеччина, як й пошастить забезпечити собі контролю румунського та мадярського озбиля, румунської нафти та югославинського дерева й руди, матиме змогу позбутися війни, хоч і не матиме золота та срібла.

З цього ясно виходить, що головною причиною напруження є не положення німецької меншини у Чехословацьчині, але змагання Німеччини до того, щоб опанувати Середню Європу.

Англійське „The Contemporary Review“ пише: „Положення німецької меншини у Чехословацьчині не можна вважати за положення німецьких меншин у Польщі та Італії, але Німеччина до цієї пори не виявила ніякого зацікавлення долею останніх“. Очевидно, що для Бер-

ліна питання меншин — це питання не племені й національності, тільки закордонної політики та стратегії“.

Швейцарський „Journal des Nations“ з 5-го квітня ц. р. твердить, „що кожний чужинець може пересвідчитися особисто про стан німецької меншини у тих містах у Чехословацьчині, якими ці меншини керують, а саме у Ліберці, Яблониці, Карльсбаді, Марієнбаді, Хебі і т. д. Німецька меншина змагається не за існування, але за політичне панування і владу в державі. А чехословацька влада завжди готова була дозволити судетським німцям усе, що не суперечить конституції, державній достоїнності та незалежності“.

Болгарський „Мір“ також пише: „Ніде у світі меншини не мають так добре, як німецька у Чехословацьчині... Хто був у Карльсбаді, Марієнбаді, Подмоках та інших німецьких містах у Чехословацьчині, тому й не могла здаватися, що він у чехословацькій державі: скрізь німецька мова, німецькі написи; тільки в урядових поруч з німецькими написами є ще й чеські“. „Де меншини мають таке право?“

Бельгійська „L'Etoile Belge“ подає, що німецька меншина у Чехословацьчині має у парламенті відповідну їй кількість послів, має своїх міністрів, університет, три високі школи, 90 середніх, 10 учительських, 52 хліборобських, 48 торговельних, 98 ремісничих, 3,790 народних, академію музики і мистецтва. Місцева виборна адміністрація й самоуправа у громадах, де більшість німців, німецька. У державній адміністрації на 583,764 чехословацьких урядовців є 141,042 німці“.

Отже: ясно, що положення німецької меншини у Чехословацьчині не таке вже, щоб аж треба було воювати. У всякому разі значно краще, ніж тих німецьких меншин, які є в інших державах. І тих меншин, які є в Німеччині.

II. СУЧАСНИЙ СТАН ЧЕХОСЛОВАЦЬКО-НІМЕЦЬКИХ ВІДНОСИН.

Отже причина чехословацько-німецького напруження — це імперіалістичні змагання Німеччини до того, щоб поширитися на Південь і Схід. Чехословацьчина стоїть на перешкоді своїм положенням, а головне — своїми зв'язками з ворожими Німеччині політичними системами. Німеччина хоче усунути перешкоду зі свого шляху: зробити Чехословацьчину нещизливою. Або її знищити або втягнути в коло своїх інтересів.

Перше вимагає війни, друге — лише дипломатичного натиску. Першим способом можна

приборкати левніше, але сам він небезпечний. Другий не дасть такого ефекту, але... спокійніший.

Який вибере Гітлер?

Чи уже зброї супроти Чехословацьчини? Бувший український посол у Лондоні А. Д. Марголін у „Нар. Волі“ правильно зазначає, що задля самої Чехословацьчини Гітлер війни не почне. Бо в тім йому не допоможе навіть Італія, для якої ніякої користі не буде з того, що Німеччина пошириться, а вона нічого не здобуде. Італія підтримає Німеччину тільки тоді, коли остання почне акцію, з якої будуть вигляди на щось і для Італії. Отже: задля самої Чехословацьчини Німеччина воювати не буде, а коли почне похід на Чехословацьчину, то це буде знак, що вона готова до війни більшої з СССР і шукає тільки зацілки.

Тепер ще Німеччина до світової війни не готова. Тому Чехословацьчини не заціпить. Знає, що ця заціпка неминухо розвинулась би у війну з Францією й Совітами, які як-чи-так прийдуть на поміч Чехословацьчині, і втягнуть у війну Англію.

Дотого-ж війна з Чехословацьчиною це не „прогулянка в Астїрїю“. Чехословацьчина має укріплені кордони, добре озброєну, добре амунітовану й добре анимітовану армію. Особливо добре летунство й артилерію. Та й у великій кількості. Армія може розростися до півтора мільйона. Решта населення тримається завзято. Бо це був би бій за свободу нації.

Згадане „The Contemporary Review“ зазначає, що „сьогодні вже і 260 миль австро-чехословацьких кордонів дуже добре укріплені“. Довгий кордон з Німеччиною невідомо для обох сторін. На випадок конфлікту, велика частина німецької сухопутної та летунської армії була би прив'язана до Чехословацьчини й не могла би нічого робити на Заході. У цьому найголовніша вигода союзу з Чехословацьчиною не тільки для Франції але й Англії“. Чехословацьчина прив'язала би до себе не менше мільйона німецьких воїнів.

Військові фахівці ще перед кількома роками угадали, що нападник для успішної акції потребує людей і матеріалу принаймні втрое більше, ніж той, кого нападає. Досвід Іспанії показав, що мусить мати принаймні у п'ятеро більше. Довгий, але добре укріплений кордон Чехословацьчини може бути його силою й одночасно слабкістю для нападника“.

Насильно взяти Чехословацьчину важко, бо 1) чехословацької нації буде завзято боротися свою свободу, 2) Франція допоможе йому військовими, господарськими й політичними засобами, 3) за Францією прийде на поміч Англія. Досить, якби Англія охороняла Фландрію у Піренейях, Середземному морі, на Рені і Північному морі, щоб Франція допомогла Чехословацьчині. Тому Гітлер воювати не хоче. Хоча ймовірно безпосереднього насильства, шукає

M. G. 188.

Літературний конкурс „Діла“ на новелю або гумореску.

Наша редакція розписує конкурс на погіданню новелю, оповідання або гумореску новеличних розмірів (найбільше на 5 фейлстонів (50 сторінок рукопису шкільного зшитка)). Речиницьок рукописи, 1. червня ц. р. Рукописи, які до нас прийдуть, коли матимуть літературну вартість, прийдуть, а нагороду використаємо зараз у фейлстонах, не чекаючи на кінцець речиницьок конкурсу. З 1-им червнем конкурс зачиняємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: погіданню автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новелі під псевдонімом треба долучити записану коперту, де слід подати власне рішення, щоб нагороджений не потребував

аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути дуже чіткі, писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким маргінесом, найкраще — переписані на машинці.

Автори, які хотіли після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відібрати їх у редакції або прислати на кошті пересилки.

За найкращі новелі призначаємо 5 нагород, а саме: за I-у — 50 зол.; за II-у — 30 зол.; за III-ю — комплект Бібліотеки „Діла“; за IV-у — парівну передплату „Діла“; за V-у — парівну передплату „Діла“.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР

ТІЛЬКИ 2

ВИСТУПИ

ПЯТНИЦЯ 22. IV. — СУБОТА 23. IV.

2 ТІЛЬКИ

Польського Репрезентаційного Балету

В ГОДИНІ 8. ВВЕЧІР

ПОДРОБИЦІ В АФІШАХ.

Справа площі „Сокола-Батька“ й УПР.

КОМУНІКАТ.

У зв'язку з численними невірними погіданню, які кружляють по Львові і краю на тему площі „Сокола Батька“, Українська Парламентська Репрезентація подає до загального відомості ось що:

Зараз же по отриманні Краєвим Союзом Кредитовим „Центробанком“, як табулярним власником площі „Сокола-Батька“, письма Окружного Уряду Будівництва ч. VI, з 24. II, 1938, у справі викупу названої площі для потреб війська інтервенювала Українська Парламентська

Репрезентація в особах голови і заступника голови Старшини С. Б. у прем'єра ген. С. Салдоковського дня 2. березня і в міністра військових справ ген. Каспицького дня 4. березня. Інтервенція йшла в тому напрямі, щоби не допустити до викупу чи вицалася однією української спортової площі у Львові, на яку складався цілий нарід.

Крім того дня 8. березня Голова УПР вислав до міністра військових справ ген. Каспицького листа разом із копією відповіді табулярних і фактичних власників площі на письмо Окружного Уряду Будівництва ч. VI з дня 24. II 1938. Знову ж член Президії УПР пос. В. Цивені інтервенював у міжчасі в тій самій справі у львівського воєводи.

У відповіді на всі ці заходи УПР закомунікував Ц. відміністр військових справ ген. Литвинович Президії УПР в соймі, що з доручення міністра військових справ має він з Президією УПР полагати справу площі „С. Б.“ Президія УПР заявила, що вона сама до вирішування такої важкої справи не має вистарчальних повноважень і що найкраще було би, якщоб ген. Литвинович увійшов безпосередньо у контакт з фактичними власниками площі. Ген. Литвинович погодився з тим і заповів, що в тій цілі він особисто приїде до Львова. І дійсно у перших днях квітня приїхав ген. Литвинович до Львова. З його доручення ДОК запросило письменно голову УПР В. Мудрого і посла В. Цивені на конференцію до ДОК на день 4. квітня. Оба запрошені рішили звернутись до ДОК з представленням, щоби на конференцію запросити і Президію „Сокола-Батька“. ДОК що пропозицію прийняло і тому члени Президії УПР явилися на цю конференцію разом із головою „С. Б.“ інж. Хроноватом і заступником голови „С. Б.“ інж. Палієм.

На тій конференції відміністр військових справ ген. Литвинович заявив, що військо потребує тієї площі, бо вона необхідна під будову цілої низки військових будинків. А далі підкреслив, що військо, не бажаючи позбавляти українців спортової площі, готове перевести виміну площі „С. Б.“ на іншу відповідну площу. Представники „С. Б.“ просили дати їм місяць часу на те, щоби вони могли в порозумінні з цілою Старшиною „С. Б.“ і громадськими колами зайняти до цього відповідне становище. Ген. Литвинович згодився на такий речиницьок і просив одночасно команданта ДОК ген. Лянгера за той час підшукати відповідні об'єкти для евенчуальної заміни. Таким чином справа площі „Сокола Батька“ переходило найшлях у стадії вирішування її Старшиною „Сокола Батька“.

Так виглядає справа площі „Сокола Батька“ у світлі заходів Української Парламентарної Репрезентації.

Президія УПР.

На свята

ВІНА ТОКАЙСЬКІ, УГОРСЬКІ

тільки у винарні

MAGYAR CSARDA

Львів, 2. МАЯ 11 А.

Тел. 238-36.

Відвідайте нашу угорську винарню. 1-2

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 20. Субота, 21 (9) квітня 1888.

ПЕРЕД ЗМІНОЮ НАМІСНИКА.

„Вже від довшого часу у польських колах досить голосно говорять про зміну особи галицького намісника, про димісію Филипа Залеського та про покликання Назимира Баденього, бувшого старости і делегата намісництва у Кракові.“

„Нам, русинам, просто вірити не хочеться, щоби у нинішній хвилині мали до того ступня легковажити галицьку Русь, що не дивлячись на її бажання й інтереси, намісником Галичини став би вже ан випробований С. Вел. цісарем львівський магнат гр. Альфред Потоцький, ані „урядник“ Залеський, але з волі станицьків гр. Бадені.“

„ЧЕСЬКИЙ НАРІД ВЖЕ НЕ МАЄ ДОВІРЯ ДО ЦЬОГО УРАДУ.“

У дискусії над бюджетом у віденському парламенті молодочеський посол д-р Грегр говорив: „Я і мої політичні товариші будемо голосувати проти бюджету, не тому, щоби ми хотіли відібрати державні засоби до дальшого ведення її справ, — ні, не це наша ціль і ми при своєму малому числі навіть не могли би повалити бюджету. Ми хочемо цим лише заявити, що чеський нарід не має вже довіря до цього уряду Чеський нарід уже втомився далі підтримувати уряд, який відмовляв чеському народові найсправедливіших його домагань, потреб, бажань і просьб, забував його пустими обіцянками, яких виконати ніколи не думав. Чеський нарід, що століттями привик сам собі давати закони, уважав це за кривду, за насильство, що він не має жодної автономії краю. Коли ви, панове з лівці, завжди екажуєте на те, що ми в глибині серця все ще носимо чеське державне право, і думаєте, що Бог знає, яку правду відкриваєте на ясний світ, то я вас можу запевнити, що ви маєте вловні правду, бо чеський нарід вірно і кріпко тримається і триматиметься тієї від батьків перенятої спадщини, як найпевнішого лікар свого спасення в будучині.“

ЧОМУ МАДЯРИ МАДЯРИЗУВАЛИ СЛАВ'ЯН?

В новинах читаємо: „У Пешті виголося калі-вінський єпископ Карло Шаш, мадяр, прилюдно промову, в якій проповідував проти неморальності племені Арпада, через що воно вигнало. Тому для будучини Мадярщини є справою великої ваги відновлювати мадярську кров мадярськими словами. Коли словаки й інші слав'яни перестануть мадяризуватися і процес ренегатства припиниться, то мадярське плем'я може загинути серед елементів здоровіших, більш моральних.“

РОСІЙСЬКІ ПАЛЬЦІ.

Букарешт, 20-го квітня. П'яурядовий „Телеграфуль“ помістив гостру статтю проти російського посла Хитрова і доказує, що він викликає заворушення румунського селянства. Часопис домагається, щоби Хитрова усунути з Букарешту.

З життя Волині.

ЦКАВІ КОНФІСКАТИ ДРУКІВ.

В Луцьку, з державної друкарні, виїшов „метелик“, зредатований послом Скрипником, під назвою „В обороні свободи сумління“ (наклад 20.000). В метелику була мова про останні випадки навертання православних. Спочатку влада його пропустила, але згодом сконфіскувала.

Дня 26-го березня сконфіскували в Луцьку відбитку з ч. 10 „Волинського Слова“ під назвою „Навернення в Гриньках суперечить ідеям Маршала Пласудського і Конституції Річипосполитої“. Цей „метелик“ виїшов у накладі 15.000 примірників за підписом: „Президія Головної Управи Волинського Українського Об'єднання“.

У „жировецькій волості“, у склад якої входить с. Гриньки, підчас ревізії у селенських поліції забрала проповіді архієпископа Олексія, що він виголося їх з церковної анжони в м. Ланівцях і с. Гриньках дня 25. і 26. січня. Ці проповіді виїшли відбитками з органу єпархіальної влади „Церква і Нарід“.

В Луцьку адміністраційна влада сконфіскувала чисто богослужбову книжку „Чин співід“, що її видав „Богословська Секція Т-ва ім. митрополита Петра Могили“.

ВАСИЯНІ

убрання і плащі

поручас **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

СТАНОВИЩЕ ФРАНЦУСЬКОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ МОЛОДІ ДО ПАРТІЙНОГО РОЗДОРУ.

У понеділок покінчився зід французької соціалістичної молоді. Він став по стороні партійного проводу та визвав його зайняти енергійну поставу до лівої опозиції під проводом Пієрета, яка відмовила проводові послуху.

СУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО“

Виступили з ОЗОК-у, чи їх викинули?

ПАТ подає, що 20. ц. м. провідник Звйонз-у Млодей Польскі Юрій Рутковський зложив декларацію про виступлення З. М. П. з О. З. Н. Тому, що цю декларацію вважають нелегалним виступом груп членів проводу З. М. П. — Рутковського і всіх тих, що поклали

свій підпис на згаданій декларації, виключили з О. З. Н.

Шеф Обозу закликає до слухняності проводів та погрожує чисткою в З. М. П. Тимчасовим провідником З. М. П. призначений м-р Галінат.

Присуд на провідника румунської „зап зної гвардії“.

Букарештський суд покарав провідника „зап зної гвардії“ Кодрену 6-ма місяцями в'язниці і 2.000 левів гривини за зневагу мін. Вирг. Обвинувачений боронився тим, що він не до Вирг не як до міністра, а як до публі-

циста — автора статтей звернених проти „зап зної гвардії“.

За політичну агітацію засудили 6. посла партії Маню, Гавра, на 1 рік в'язниці.

Сторінка без політики.

Люди з „короткою пам'яттю“.

ЗАБУВ, ЩО ВІН ЖОНАТИЙ.

Один англієць, якого судили за двоєнство, боронився перед судом спради оригінально: він присягався на всі святощі, що забув про своє перше подружжя.

Одначе, хоч підсудний справді оженився ще 30 літ тому та після кількох перших місяців подружнього життя розійшовся з жінкою, суд не дав віри його обороні, що мовляв, він зовсім забув про те, що раз уже ставав перед урядовцем цивільного уряду.

ЯК — ДО БІСА — ЗВАЛАСЯ ЖІНКА?

Цікава пригода стрінула громадянина Льюс Анджелюса Джона О. Флур, який подав до уряду прохання про розвід. Він найшовся у хлопотливому положенні, бо ніяк не міг собі пригадати, як називалася на ім'я його дружина, з якою п'ять літ тому одружився. Подружжя жили окремо і Джон не знав зовсім жінчиної адреси. На щастя згадав собі якомусь речинцем вінчання і таким чином устійшли ім'я його жінки, з якою він хотів розійтись.

СУДЖЕНІ, ЩО ЗАБУЛИ, КОЛИ ЇХ ВІНЧАННЯ.

Та це вже хіба найбільший доказ розгубленості, коли наречені забувають про речинець вінчання. А таке справді трапилося в Парижі. В церкві приготували все до вінчального обряду та якраз було здибування гостей, коли не могли дочекатися суджених. Згодом виявилось, що наречені забули „на смерть“, що в той день назначені їх вінчання.

ЛЮДИ, ЩО ЗАБУЛИ ПРО ВЛАСНІ ГРОШІ.

У Злучених Державах нараховують п'ять мільйонів людей, які „забули“ про суми грошей; на їх банківому конті. Це не такі собі мало-важкі гроші, коли аважити, що загальна сума

тих „призабутих“ грошей дає 190 мільйонів доларів.

Про одного такого незвичайного забудька писали недавно американські часописи. Той забудько: це бурмістр міста Ля Гардія, що 18 літ тому отворив собі конто в одному банку і згодом зовсім про те забув.

При схворіннях мочевих доріг і крокових залозів людини називати природну сірку воду Францішана Йосифа — це немислимо багате і легке ангіорозаційне і добре тривалісне — скільки ватше ранком.

ЩАСЛИВІ З ЛЬОТЕРІЇ ТЕЖ НЕ ПАМ'ЯТАЮТЬ.

На світі було би багато більше мільйонерів, коли вони мали би кращу пам'ять. В колишній російській державній льотерії не підняли свого часу випраних на загальну суму 150 мільйонів рублів. Також в Італійській та французькій льотерії щасливі вибранці долі часто не зголошуються по відбір грошей.

Навіть один власник, на якого ім'я впала головна виграна, не зголосився по гроші в сумі мільйона франків. Він залишився незнаний і ніхто не довідався, хто став щасливим власником мільйонної квоти.

Урядовці бібліотеки Бритійського Музею часто знаходять між листками в книжках грошові перекази, чеки, заставні квіти або інші вартісні документи. Один читач лишив в книжці платиничий наказ.

Та вже хіба рекорд забудьковатості побилло одно містечко в штаті Канзас, де бурмістр і радні зовсім забули про визначений речинець виборі до громадської ради.

Приклад гідний наслідування... в Європі, де вибори і псевдовибори чергуються як на фільмовій ленті.

Тому не отягаймося!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

Львів, Гродзичьких 1, 1. п.

815 уділовців з ок. 1600 виплатними уділами — разом на суму 40.103 дол. дозволило Пром.банкові зібрати 541.000 дол. оборотних фондів, з яких виплатили Пром-банк ок. 1937 рік 3 1/2 міль. дол. річних позичок на розбудову ремесла, торгівлі й промислу.

Подорожні скільки-то урядів дозволяють подвоїти оборотні фонди й виплатити збільшені кредити, які приносять до покращення господарчої конюнктури країни.

„Білий птах“ богом індіанців.

В 1928. р. американський летун Редферн одружився в гарно, наче мрія, красунею Нью-Йорку, Евеліною Сміс. Та же на другий день мусів він як службовик одного американського летунського товариства — летіти літаком до Полудневої Америки.

Редферн мав повернутися за 48 годин. Молода дружина відвела його на летовище й мала хустинною так довго, доки лиш літак видно було на овиді. З того часу не бачила вже більше свого чоловіка й не дістала від нього ніякої вістки. Редферн шев. Коли його стали шукати, вдалося ствердити тільки одне: якийсь малий корабель, що плів до островів Багія, видав більш-менш в сорок годин по відліті Редферна в Нью-Йорку якийсь літак, що летів у напрямі англійської Гвіани. При допомозі радія летун повідомив залогу корабля, що має достаточний запас бензину та що може далі летіти. Крім цього устійчили ще, що тим летуном був ймовірно Редферн, але годі було далі чогонь довідатися, хоч місяці минули один за одним.

За пів року одна наукова експедиція, що досліджувала долину ріки Кузоні, стрінула індіанця, який розказував подорожником про „великого білого птаха“, що кілька місяців тому прибув в ті околиці просто з неба.

В тому „літахоці“ знаходилася людина, що була дивно одягнена та говорила незнаною мовою. Вона була голодна та мала паломані ноги, всеж таки добилася до одного індіанського села. Одначасно з її приходом упав великий дощ, що його індіанці плытали незвичайно радо, бо до того часу царив там жахлива посуха.

З цього індіанці зрозуміли, що прищелець є божеством та оточили його незвичайною пошаною, належною вищій істоті. Поклали для нього окрему хату, мешканці села моляться до нього та приносять йому різні дарунки. Члени

експедиції знали про те, що недавно згинув летун Редферн і зразу догадалися, що мова саме про нього. Вони звернулися до індіанця, щоб він показав їм дорогу до нього, але той рішуче відказався. Білий людині не вільно віддаватися зі села. Індіанці дбають самі, щоб божество, яке принесло їм таку благодать, не покинуло їх.

Коли експедиція вернулася домі, вістка про ув'язнення Редферна серед індіанців, які вважають його за свого бога, скоро дісталася до преси. Так довідався про Редфернову долю його приятель, летун Гамерфест, та рішив полетіти нещасному на поміч. Цілу годину кружляв він над околицею ріки Кузоні, часом спускався дуже низько та заважав дивну обставину: індіанці, які мабуть досі ніколи не видали літака, на вид велитського птаха счинували метушню та ховались у джунглі. Тільки одне село зберігло спокій, бо навіть вимахували його мешканці привезено до літака, немов запрошуючи його злетіти. Гамерфест дійшов до висновку, що його приятель напевно знаходиться в тому селі: його мешканці, знаючи літак, зрозуміли, що нема чого його лякати.

Гамерфест повернувся з лету та хотів зорганізувати експедицію, щоб увільнити Редферна. Одначе пех хотів, що він небаром загинув у летунській катастрофі і не було нікого по його смерті, що займав би тією справою. Згодом про неї зовсім забули.

Щойно тепер відомий дослідник американець Теодор Волдек піднявся відшукати пропавшого летуна. Він зібрав експедицію, зложив її з 17 людей та подався в околицю ріки Кузоні.

Дружина Редферна давно вже погодилася із незвідною долею та не вірить в те, що її чоловік ще живе.

Король самоходів крамарей.

У малому містечку Ансбір Парк у Нью-Джерсі отворив собі крамницю з яриною 74-літній старець Вілліам Т. Дюронт. Відчинення тієї крамниці викликало в Америці більшу сенсацію, як заложення якогось великого підприємства. Власником крамниці б, мультимільйонер, що кількадесять літ тому зад почав був свою кар'єру в містечку Ансбір у штаті Мініген, де він продав свою яринну у крамниці свого батька. Одначе не скінчилася праця молодого підприємця чорамі працював він ще у місті та працював в аптіці. Згодом став мандрувати та продавав фармацевтичні товари.

Одного разу стрінувся він з товаришем, мав малий самохід. Дюронтові пришло в добу машина й він подікався фабриці, якій випродукували той самохід. По переговорах Дюронт купив цілу фабрику за 2.000 доларів.

По якомусь часі промисловець молодого інженіра-конструктора Буна та заложив фабрику автомобілів „Бун“. Шу почав він продукувати річно 28 штук самоходів. Дюронт вічно подікався фабрику та став продукувати самоходи „Каділлак“, „Олдсмобіл“, „Океана“. Одначе він назвав „Дженерел Мотор Каршен“.

В 1909 р. річний прихід Дюронта склав до 34 мільйонів доларів. Його стали зважати американським королем самоходів. Банкни давали до його диспозити великі кредити. Дюронт змоторизував Злучені Штати.

В добу найбільшого розвитку промисловості та великої інвестиції та закупки сировини Дюронт із банкових кредитів. Він вивязався з усіх зобов'язань, усе його сток перейшов на власність кредитних установ.

Дюронт не втратив надії й отримав нову фабрику. Він найшов нового інженіра, на працю якого, що зладив тип модерного самоходу, спільно заложили фабрику й по 6 літ вони обчислювали знову на 6 мільйонів доларів.

В 1915 р. коли за одну ніч змінив „Дюронт“ підскачили з 24 на 204 долари, досягнув вершок своєї кар'єри і банківником відкупив фабрику „Дженерел Мотор“. Підчас війни його майно побільшило в розмірі. В 1918 р. досягнув він мільйонів доларів.

Нове потрясіння, несподіване та не кривою, довело Дюронта до банкрутства.

В 1920 р. Дюронт заложив нову фабрику. Бажаючи побільшити капітал, пропустив жу і стратив усе.

Перед кількома місяцями відомий крамницю з яринами. Оптиміст-старець, що він на порозі нової кар'єри.

АЛКОГОЛЬ І ВІТАМІН Б

Одною з комплікацій, що зустрічаються при знятті алкоголізму є алкогалопсія нервів. Воно проявляється особливими раженими рухів, розладом сну, сильними нервовими і болі в м'язах, запам'ятовується. Два американські лікарі вивчили цю прикву підку вітаміну В. доживальних шпорств. Показався, що на має цілющий вплив на ма зняття у знятті алкогалопсії і алкогалопсії.

На основі добрих вислідів доктори віт. В. згадані лікарі припускають, що палення нервів виступає в алкогалопсії тоді, коли в їхній клітині не міститься віт. В.

у справі українсько-німецького та німецько-українського словника.

Комунікат-поклики до українського громадянства.

При Українському Науковому Інституті в Берліні створено окрему Комісію для складення українсько-німецького й німецько-українського словника. Потребу такого словника, що

цікавляться лексикографічною (словницькою) роботою і мають уже деякі принабирані в цьому напрямку матеріали. Комісія прохає цих громадян зголошуватися до співпраці в словнику і надсилати їй готові матеріали до використання чи подавати їй до відома кількість і якість свого матеріалу й умовини співпраці. Зокрема цінні для Комісії фахові термінологічні збірки (напр. технічна термінологія, спортова, комерційна, морська і т. п.), що їх можна в словнику використати в цілості або частинно.

Матеріали можуть бути або українсько-німецькі або німецько-українські, далше тільки українські, а то й узагалі українсько-іншомовні (напр. українсько-російські, українсько-англійські, українсько-французькі тощо); найважливіша річ, щоб був у матеріалі український словниковий текст.

Зазначуємо, що зголошені матеріали та співпраця поодиноким авторів будуть у словнику виразно відзначені.

Адреса Комісії: Ukrainisches Wissenschaftliches Institut — Wörterbuch, Berlin C2, Breitestr. 36.

За Комісією для складення українсько-німецького й німецько-українського словника: Проф. д-р Зенон Кузеля, Д-р Яросла. Рудницький.

ЯПОНИЯ ВИПЛАТИЛА ЗЛУЧЕНИМ ДЕРЖАВАМ ВІДШКОДУВАННЯ ЗА „ПАНАЙ“.

Японський уряд доручив американському амбасадорові в Токіо чек на суму 2,500,000 доларів як відшкодування за затоплену канонерку „Панай“ 12. грудня 1937. На тому зліквідовано інцидент.

НОВИНКИ.

— Косметичний кабінет „DISTINCTION“, Львів, Коперника 42 а, тел. 272-18. „DISTINCTION“ дає всякі космет. поради, працює новочасними методами і препаратами. Для пань учительок і урядничок знижка. Веде концесійовані косметичні курси під проводом д-ра Е. Дурдела та інженіра хемії. Поради також листовно. —10

— Нововідкрита крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станіславів, Собіського 38.

— Чи знаєте, що від сьогодні можете подолжувати закупіві всіх фотографічних матеріалів в єдиній українській фотографічній крамниці Е-КОМП, Львів, вул. Сикстуська 29. Тел. 203-30 1639 1-2

Поручаємо!

„Говерля“ „Буй-тур“

ТА ІНШІ РОБЕРИ (КОЛЕСА)

кооп. „ПЛАСТ“

Львів, вул. Городецька 95

ЖАДАЙТЕ ПРОСПЕКТІВ — ЦІННИКІВ.

— Лиси, пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до переходу літом. 3229

— Повідоляємо, що з днем 22. ц. м. переносимо нашу крамницю з м'ясарськими виробами з вул. Замарстинівської ч. 36 на вул. св. Софії ч. 8 і там зможуть вже мешканці цієї ділянки полагодити свої передсвяткові закупіві. — „Центросоюз“.

— Великодня Служба Божа в радіо. До нашої новинки у вчорашньому числі „Діла“ п. п. „Наш щогорічний Великдень в радіо“ слід додати, що у Світлий Понеділок, себто другого дня Великодніх Свят львівська радіостанція передаватиме Службу Божу з церкви св. Успенія (Волоської). Початок радіопередачі в год. 9.30 раню.

— Новий костел св. Вінцентія а Павла будуть поляки у Львові при вул. Дверницького. Костел будуть нибито для поляків з околиць вулиць св. Софії, Дверницького, Снопківської і т. п.

— Нова зима. Минулого вівторка 19. ц. м. ввечерю почав падати у Львові мокрий сніг і в середу 20. ц. м. падав цілий день покриваючи білою габою дахи домів та дерева, які вже злегка зеленілися. Якщо сніг буде падати далі, — лещетарі зможуть на Великдень уладити собі лещетарські змагання у Львові краще ніж на Різдво і не будуть мусіти їхати в Карпати, де впали дійсно великі сніги. В Карпатах мороз підскачав до 8 ступнів, на долах до 4-ох. Селяни ломають руки, бо нові снігові і мороз винищують ранні весняні засіви та городину. Шкоди для хліборобів велетенські.

— За приналежність до ОУН. Перед судом приєднаних у Львові стану Корнило Кравець з Копитова, пов. Сокаль, якого прокуратор призначив до відповідальності за приналежність до ОУН. Підс. Кравця боронить ада. д-р Ст. Шухевич.

— Нові „людові домів“ в Яворішчині повстануть у Будзині, Брухналі, Кобилянці Руській, Шутуві та Мосбергу.

— Нові костелів. В Тухалі коло Скольного, оснувався комітет будови костела та польсько-го передшкілля. В Маріямполі на замковій го-

відповідав би сьогочасному розвитку української літературної мови, вже здавна відчували дошкульно українські й німецькі наукові журналісти і т. п. кола, бо досьогочасні словники (Кмішківська, Поповича) неповні й не можуть вже задовольнити всіх вимог, що їм каде перед тимчасовою громадською сучасне життя.

Праця Комісії важка. Це головню тому, що досі нема доброго й повного словника української літературної мови, що на ньому можна опертись при складанні українсько-німецького словника. Тому Комісія мусить передусім зібрати й устатити основну кількість слів, що їх найчастіш можна сьогодні зустрінути в нашій літературній чи розмовній мові і шойно тоді зможе приступити до складання згаданого словника. При збиранні українського матеріалу — основні словники задумує Комісія використати найбільше число друкованих джерел і рукописних збірок.

Комісія вірить, що між українським громадянством у краю та на еміграції є одиниці, які

Д-р ІВАН КОПАЧ.

Наша релігійна музика.

Після духовного концерту „Львівського Бояна“ 9. IV. 1938.)

(Докінчення).

Тай нічого тут дивного, коли ще от нещодавно, бо перед 3 чи 4 роками, тут у Львові надали 12 т. ан. „Академічних Вечерів“ по чимсь нові виклади на тему „Церква і держава“ навіть з юридичними і адвокат д-р Мінко звернув у них до прелєгента журналіве і справді дуже цікаві питання: „Як всяка влада походить від Бога, то чи й теперішній більшовизм є з волі Бога?“ На те — за згодою прелєгента — відповідає так: „А чий Бог казав може укріпити до себе більшовизм? Чий Бог казав давати нашою народови таких самих фізичних і психофізичних органів (нерви, мозок і т. д.), як усім іншим народам землі? Чи, як самі собі постелили...“

А дурня, звісно, то й у церкві будуть і будуть бити так довго, аж дурень навчиться розуміти під ударами — згинє. Так було все історії людства — і так буде й далі. Тож і Шевченко радить своїм землякам у своїй „Москалів кришці“ з Номіновського форту (16. V. 1857):

„О Боже мій милий!
Хотілось жити на світі,
Та ба! треба вчитись,
Ще й малечку треба вчитись,
Щоб на світі жити —
А то б'ють тебе дуже!“

А справді б'ють, як бачимо отсе нині на власні очі, навіть коронованих владик — однаково і в православній Москві і в католицькій Еспанії...

Практично проблему „ідеал та дійсність“ Шевченко рішав собі принагідно від моменту до моменту мабуть так, як отой старозавітний многострадальний Йова, менш-більш ровесник Софоклевого царя Едіпа, отже десь з кінця V. в. пер. Хр. То побожне становище чоловіка: що Божа воля для маленького людського розуму є в цілій її повноті недосяжна і незбагнена. А Гете у своїм „Фаусті“ формулює розв'язку тої проблеми славними словами: „Es ist der Mensch, solange er strebt“ (чоловік блукає, як довго прямує, т. ан. жие і працює). Ба, євангеліст Матеї оповідає навіть про самого Ісуса Христа: „И се единъ (молодець) приступиша рече Ему: Учителю благий, что сотворю, да имамъ животъ вѣчный? Онъже (т. ан. Ісус) рече ему: Что мя глаголеши блага? Никтоже благо, токмо единъ Богъ!“ Але у тогож св. Матея Ісус Христос проголошує таке засаду: „Не всякъ глаголяй: Господи, Господи! анидеться въ царствѣ небесномъ, но творяй волю Отца моего, иже есть на небесѣхъ“ (7, 21). Та тут ще кінче треба пам'ятати собі слова, котрі Господь Бог говорить до Мефістофеля в „Прологу в лебі“ до „Фауста“:

„Ein guter Mensch in seinem dunkeln Drange
Ist sich des rechten Weges wohl bewusst“ — слова, які в перекладі Івана Франка звучать:

„Що добрий чоловік, хоч блудить в темноті,
Зуміє праву стежку відшукати.“

Ми бачимо, що тут всі розв'язки проблеми „ідеал та дійсність“ крутяться коло ідеї добра як найвищої ідеї з усіх, які знає людство. І божественний Плятон (427—347 пер. Хр.) був пер-

шим європейцем, що ототожнив ту ідею найдоскональшого добра з ідеєю Всемогучого Бога. А ту Плятонову розв'язку переняла візантизм і Христова Церква, що повстала у старожидівській Єрусалимі. І так є аж до нині. І так певно буде до самого кінця туземного людства.

Бо без ідеалу добра жаден чоловік не може жити. А християнська віра в Бога як Творця і Вседержителя найвищого добра є очевидно, найвищою формою релігійної віри, якій знає людство. І коли ще перед кількома десятиліттями літ — в часах самопевного і розпаченого матеріалізму платили теорії Бюхнера, Гекля, Дрепера і т. д. — Христова релігія могла декому такжє й у нас (Драгоманів, Павлик, Франко) видаватися величезною історичною помилкою та гордо перейденою, то тепер ми знову стоїмо на порозі релігійного, так

*) Пригадує собі ще й дещо дуже добре, на дуже яскравіше, коли — прийшовши восени р. 1889 із Дрогобича до Львова на університет — я побачив у тодішній книжні „Академічних Вечерів“ на стіль побіж Шевченка тільки ще однієї для образів: Маркса і Лассаля. А якби Маркс уявив, що релігія — то „опіум“ для народу, то тут і т. д. Ніже тепер собі відгадує, коли навіть от найсильніший тодішній сучасний філософ творець т. ан. теорії виступів, професор берлінського університету, д-р Макс Планк (Planck) опублікував „Religion und Naturwissenschaft“ (Leipzig 1928, 8°, 32) і отже неохайним борцем по стороні релігії. Він навіть тоді собі прегарно уявляв словами: „Es ist der stetig fortgesetzte, die erhaltende Kampf gegen Skeptizismus und gegen Dogmatismus, gegen Unglauben und gegen Aberglauben, den Religion und Naturwissenschaft gemeinsam führen — und das richtungweisende Leuchtlicht in diesem Kampf lautet von jeher und in alle Zukunft: Hin zu Gott!“ (стр. 82).

При зміні адреси подавати й стару

